

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

Nr.
J 2020-07-28 Nr. G-10205

DĖL TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM), susipažinusi su 2020 m. liepos 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 20-5007(2) „Dėl Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 91, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 93 ir 94 straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektu ir kartu su juo siunčiamais įstatymų projektais, teikia pastabą.

Pateikto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje, kuriuo keičiamas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 589 straipsnio 66 punktas, numatyti ANK straipsniai, už kuriuos VMI prie FM turi teisę surašyti administracinio nusižengimo protokolus. **Pažymime, jog keičiamo ANK 589 straipsnio 66 punkte pateiktame straipsnių sąrašė nėra numatytas 449¹ straipsnis**, kuris galiojančiame ANK 589 straipsnio 66 punkte yra. Todėl manytina, jog keičiant (papildant ar išbraukiant) ANK straipsnių sąrašą, turėtų būti naudojama aktuali straipsnio ar jo dalies redakcija (įtraukiant ir 449¹ straipsnį).

Dėl kitų pateiktų projektų VMI prie FM pastabų neturi.

Viršininė

Edita Janušienė

Santa Kėblytė, tel. (8 5) 2192 925, el. p. Santa.Keblyte@vmi.lt

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
Gedimino pr. 19
LT-01103 Vilnius
El. p. zum@zum.lt

2020-08-14 Nr. B6-(1.19.)-1840

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektą (toliau – NPPD įstatymo projektas) (teisės akto projekto Reg. Nr.: 20-5016(2)), Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 91, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais įstatymo projektą (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Atsiskaitymo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK įstatymo projektas), teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

VMVT informuoja, kad negali pateikti savo nuomonės dėl MPĮNVD įstatymo projekto, Atsiskaitymo įstatymo projekto, ANK įstatymo projekto, nes minėtais teisės aktais reglamentuojamos sritys nėra priskirtos VMVT kompetencijai.

1. VMVT, išnagrinėjusi NPPD įstatymo projektą, atkreipia dėmesį, kad vertinant, ar žemės ūkio ar maisto produktai tinkami ar netinkami būti priskirtais prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, **turi būti atsižvelgiama į jų pobūdį, požymius**, taip pat gali būti atsižvelgiama ir į tų produktų **numatomą paskirtį** (NPPD įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalis). Kadangi detalesni kriterijai nėra reglamentuojami, siekdama teisinio aiškumo užtikrinant tinkamą ir vienodą priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarką, VMVT siūlo patikslinti NPPD įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą, kuriame atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį nustatomi konkretūs žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kriterijai“;

2. Išnagrinėjusi NPPD įstatymo projektą VMVT taip pat atkreipia dėmesį, kad anksčiau pateiktoje derinti šio įstatymo projekto redakcijoje¹ (teisės akto projekto Reg. Nr.: 20-5016) buvo numatytos kitokios VMVT, kaip Vertinimo institucijos funkcijos. Pagal anksčiau pateiktos derinti šio įstatymo projekto redakcijos 8 straipsnį, VMVT, *įgyvendinama Žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašo nuostatas, pagal Agentūros ir Konkurencijos tarybos prašymus arba kilus ginčų tarp žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir (ar) šių produktų pirkėjų – pagal jų prašymus: 1) atlieka žemės ūkio ir maisto produktų saugos ir kokybės vertinimą dėl produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos ir teikia rekomendacinio pobūdžio išvadas; 2) teikia konsultacijas dėl žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos.* VMVT pažymi, kad pagal teisės aktais priskirtą kompetenciją, VMVT vertina žemės ūkio ir maisto produktų atitiktį saugos ir kokybės reikalavimams, todėl siūloma palikti anksčiau pateiktoje derinti šio įstatymo projekto redakcijoje nurodytą 8 straipsnio formuluotę arba atsižvelgiant į tai, kad teikiamos išvados yra tik rekomendacinio pobūdžio, ir siekiant sumažinti sukuriamą administracinę naštą, atsisakyti NPPD įstatymo projekto 8 straipsnio nuostatų, reglamentuojančių vertinimo institucijos kompetenciją. VMVT pažymi, kad Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai parengus žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą, kuriame atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį bus nustatyti konkretūs žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kriterijai, priežiūros institucija – Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra – savarankiškai (t.y. išvengdama administracinės naštos), galės atlikti žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų vertinimą, todėl vertinimo institucijos, t.y. VMVT rekomendacinio pobūdžio išvados nėra tikslingos.

Direktorius

Darius Remeika

Aušra Išarienė, tel. (8 5) 2491690, el. p. ausra.isariene@vmvt.lt
Ona Keblienė, tel. (8 5) 2491705, el. p. ona.kebliene@vmvt.lt

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/c72fe34178cb11eaa38ed97835ec4df67?fwid=-14zql677r0>

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2020-08- Nr.

Į 2020-07-28 Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvada gauti pakartotinai pateiktą [Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektą](#) (toliau – NPPD įstatymo projektas), [Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais įstatymo projektą](#) (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas), [Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Atsiskaitymo įstatymo projektas) ir [Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – ANK įstatymo projektas) (toliau visi projektai kartu – įstatymų projektai). Pagal kompetenciją įvertinę įstatymų projektus ir derinimo pažymoje pateiktus argumentus pakartotinai teikiame šias pastabas:

1. Lieka aktualus Teisingumo ministerijos 2020 m. gegužės 25 d. raštu Nr. (1.6E) 2T-707 teiktos išvados 1 pastaboje minėtas pastebėjimas, jog NPPD įstatymo projekto 1 straipsnio 10 dalies 2 punkto nuostatos formuluotė ydinga dėl to, kad vien faktas, jog konkretus žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas (ar pirkėjas) yra *sudaręs sutarčių* su vartotojais, *lemtų įstatymo netaikymo pasekmę* tokiam subjektui ir kitų sutarčių vykdymo atveju (analogiška pastaba teiktina ir NPPD įstatymo projekto 1 straipsnio 10 dalies 3 punktui); manytume, kad siekiant aiškumo turėtų būti kalbama apie įstatymo netaikymą sudarant/vykdam tam tikras sutartis, jei jos sudarytos su vartotoju.

2. NPPD įstatymo projekto 2 straipsnio 15 dalyje žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas apibrėžiamas kaip žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, parduodantis žemės ūkio ir (ar) maisto produktus. Atkreipiame dėmesį, kad ši sąvoka turėtų apimti ir *kitas organizacijas ar jų padalinius*, nes pagal Europos Sąjungos teisę jie taip pat turi teisę užsiimti ekonomine veikla. Analogiškai prašome papildyti ir MPĮNVD įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamą sąvoką “Maisto prekių ir gėrimų tiekėjas”.

3. Vertinant patikslintą NPPD įstatymo projekto 16 straipsnio 1 dalies 1 punkto a papunktį visgi abejotina, ar *asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas* būtų tinkamas ir pakankamas pagrindas *patvirtinti pareigūnui suteiktus įgaliojimus* ir teisę įeiti į įtariamo įstatymo pažeidimu įtariamo pirkėjo teritoriją. Pastebėtina, kad nei pasas, nei asmens tapatybės kortelė neturi informacijos apie einamas pareigas valstybės tarnyboje, todėl negalėtų įrodyti pareigūno statuso.

Tikime laisve

1990 KOVO 11

4. Taip pat prašome, laikantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21, 79 punkto 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje perkėlimo ir įgyvendinimo plane Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) įkelti kartu su įstatymų projektais derinti pateiktą Direktyvos (ES) 2019/633 ir įstatymų projektų atitikties lentelę.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO BENDROVIŲ ASOCIACIJA

2020-08-14 Nr. 5-2805

LR žemės ūkio ministerijai

Dėl 4 (keturių) Įstatymų projektų ir jų lydimųjų dokumentų projektų paketo, susijusio su Europos Parlamento ir Tarybos 2019-04-17 direktyvos (ES) 2019/633/ES dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje perkėlimu į nacionalinę teisę

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (toliau – Asociacija) išnagrinėjo pateiktą keturių įstatymo projektų paketą ir pateikė savo pasiūlymą raštu Nr. 5-2870 (pridedamas), kuriame prašoma įtraukti į paketą Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą. Santykių pieno tiekimo grandinėje sureguliuojamas padėtų stabilizuoti situaciją žlungančiame pieno gamybos sektoriuje, kurio išskirtinė reikšmė kaimo vietovių gyvybingumui ir darbo vietų išlaikymui jose yra visuotinai pripažinta.

Asociacija taip pat siūlo papildyti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto 4 straipsnio (Nesąžiningos prekybos praktikos draudimas) 2 dalį 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis, atitinkamai koreguojant aukščiau paminėto įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalį.

PRIDEDAMA. 1. 2020 m. balandžio 22 d. rašto Nr. 5-2870 kopija, 1 lapas.

Pagarbiai
Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos
Generalinis direktorius

J. Svidersky
Jonas Sviderskis

LITHUANIAN ASSOCIATION OF AGRICULTURAL COMPANIES

Kodas 110055327
Tilto g. 35-6,
LT-01101 Vilnius

Tel.: (8-5) 2122248
Tel.: (8-5) 2127688
Faks.: (8-5) 2127696
El. paštas info@lzuba.lt
<http://www.lzuba.lt>

Atsiskaitomoji sąskaita LT334010042400033443
AB DnB bankas
Banko kodas 40100

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO BENDROVIŲ ASOCIACIJA

LR žemės ūkio ministerijai

Kopija:

LR Seimo Kaimo reikalų komitetui

2020-04-22 Nr. 5-2870

Dėl Įstatymų projektų paketo, susijusio su Europos Parlamento ir Tarybos 2019-04-17 direktyvos (ES) 2019/633/ES nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (toliau – Asociacija) išnagrinėjo pateiktą 4 (keturių) įstatymų projektų paketą, susijusį su Europos Parlamento ir Tarybos 2019-04-17 direktyvos (ES) 2019/633/ES nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę.

Asociacija atkreipia dėmesį į tai, kad minėta direktyva 2019/633/ES reglamentuoja veiksmus ne visų rūšių kategorijų mažmeninėje prekyboje, bet specifinėje, žemės ūkio ir maisto produktų teikimo grandinėje. Todėl Direktyvos dalyką ir taikymo sritį šiuo metu tiksliausiai atitinka 2015 m. birželio 25 d. LR ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas Nr. XII-1907.

Asociacija siūlo išplėsti 4 (keturių) įstatymų projektų paketą, susijusį su Europos Parlamento ir Tarybos 2019-04-17 direktyvos (ES) 2019/633/ES nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę, į jį įtraukiant aukščiau paminėtą LR ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą.

Pagarbiai

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos
Generalinis direktorius

Jonas Sviderskis

LITHUANIAN ASSOCIATION OF AGRICULTURAL COMPANIES

Kodas 110055327
Tilto g. 35-6,
LT-01101 Vilnius

Tel.: (8-5) 2122248
Tel.: (8-5) 2127688
Faks.: (8-5) 2127696
El. paštas info@lzuba.lt
<http://www.lzuba.lt>

Atsiskaitomoji sąskaita LT334010042400033443
AB DnB bankas
Banko kodas 40100

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Kanceleriui Algirdui Stončaičiui
LRVkanceliarija@lr.lt

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos kanceliarijai
Kancelerei Linai Zinkevičienei
Lina.Zinkeviciene@zum.lt

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijai
Programinio, projektinio valdymo ir ekonominės analizės skyriaus vedėjui Evaldui Pranckevičiui
Evaldas.Pranckevicius@zum.lt

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Verslo aplinkos departamento direktoriui Tomui Urban
Tomas.Urban@eimin.lt
Verslo aplinkos departamento Verslo politikos skyriaus vedėjai Ievai Žaunierienei
Ieva.Zaunieriene@eimin.lt

Siunčiama el. paštu

2020-08-17, Kaunas
Nr. T-39/2020

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. 20-5010(2), 20-5012(2), 20-5015(2), 20-5016(2)

Šiuo raštu UAB „SANITEX“ kreipiasi į įstatymų projektų, kuriais perkeliama ES direktyva dėl įmonių vienui kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (toliau – **Direktyva**), rengėjus. Pritariame Direktyvos tikslams apsaugoti silpnesnę sandorio pusę ir pasiūlyti minimalų reguliavimo standartą ES šalyse narėse. Mūsų nuomone, aiškus, prognozuojamas ir vieningas reguliavimas gerina verslo sąlygas, tačiau norime pateikti komentarus ir pasiūlymus dėl keleto įstatymų projektuose siūlomų nuostatų, kurių taikymas yra problematiškas.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo (toliau – **NPPDĮ**) projekto 5 straipsnyje siūloma numatyti, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia Žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą. Mūsų nuomone, šiuo metu galiojantis Žemės ūkio ir maisto produktų, už kuriuos sumokama per 30 dienų nuo produkcijos gavimo, sąrašas, patvirtintas Vyriausybės 2000 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. 393 yra pasiteisinęs ir atitinkantis tiek pirkėjų, tiek tiekėjų lūkesčius. Siekiant užtikrinti tvarų Direktyvos perkėlimą ir galimybę verslui prognozuoti veiklos sąlygas, perkeliant Direktyvą ir tvirtinant priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą, siūlytume aukščiau minėto sąrašo neplėsti. Taip pat, prašytume rengiamą tvarkos aprašo projektą suderinti su visomis suinteresuotomis pusėmis ir pateikti viešam derinimui.

NPPDĮ projekto 22 straipsnio 3 dalyje siūloma numatyti, kad „Už šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2–9 punktuose ir 3 dalyje nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus pirkėjams skiriama bauda iki 1,0 procento nuo pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus, kuriais buvo padaryti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2–9 punktuose ir 3 dalyje nurodyti draudžiami veiksmai, bet ne didesnė kaip vienas milijonas eurų.“ Mūsų nuomone, siūlomas sankcijų reguliavimas yra iš esmės ydingas ir gali stipriai neigiamai paveikti verslo sąlygas Lietuvoje.

Pirma, daugumos tiek didmeninės prekybos, tiek mažmeninės prekybos įmonių veikla apima gerokai daugiau sričių nei tik prekyba žemės ūkio ir maisto produktais. Be prekybos maisto produktais, didelę dalį UAB „SANITEX“ pajamų sudaro prekybos ne maisto prekėmis pajamos. Taip pat taip reikšmingą dalį sudaro pajamos iš įvairių paslaugų: logistikos, prekių priežiūros, reklamos, marketingo ir kitų.

Abejotina, ar toks sankcijos dydžio skaičiavimo būdas atitinka konstitucinius sankcijos teisingumo ir proporcingumo padarytam pažeidimui principus. Pažymėtina, kad itin griežtas pinigines sankcijas numatančiame Konkurencijos įstatyme, nustatytas procentinio dydžio baudos skaičiavimas ne nuo visų pardavimo pajamų, o tik nuo su pažeidimu susijusių pardavimo pajamų. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų rengėjų nuomone, siūloma NPPDĮ priežiūros institucija turi pakankamai kompetencijų įgyvendinti jai naujai priskiriamas funkcijas – nematome priežasčių kodėl baudos dydis neturėtų būti skaičiuojamas analogiškai – nuo su pažeidimu susijusių pajamų.

Atkreipiame jūsų dėmesį, kad reikšmingos administracinės naštos, skaičiuojant baudas nuo su pažeidimu susijusių pajamų, ūkio subjektai nepatirtų. Šiuolaikinė buhalterinė apskaita yra pilnai skaitmenizuota ir valdanti detalius finansinius duomenis. Pavyzdžiui, įgyvendinant Konkurencijos įstatymo priežiūrą, Konkurencijos tarybos pareigūnai gali susipažinti su duomenimis apie konkrečių prekių/paslaugų pardavimo pajamas ir tiksliai apskaičiuoti su pažeidimu susijusias pajamas.

Taip pat, norėtume priminti, kad šiuo metu Baudų už konkurencijos įstatymo pažeidimus aprašo 6 punkte yra įtvirtinta nuostata: „*Ūkio subjekto pardavimų vertė nustatoma remiantis Konkurencijos tarybos apie šį ūkio subjektą turima informacija. Jeigu ūkio subjekto pateiktos informacijos nepakanka arba Konkurencijos taryba turi pagrįstų įtarimų, kad ūkio subjekto pateikta informacija nepatikima, ūkio subjekto pardavimų vertė gali būti nustatoma remiantis kita objektyvia informacija, jeigu pagal ją gali būti apskaičiuota ūkio subjekto pardavimų vertė. Jeigu informacijos ūkio subjekto pardavimų vertei nustatyti nepakanka arba ši informacija nepatikima, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniuosius ūkiniais metais gautas bendrąsias pajamas.*“ Siekiant sumažinti ūkio subjektų piktnaudžiavimo galimybę, panaši nuostata galėtų būti numatyta ir rengiant NPPDĮ įgyvendinamuosius teisės aktus.

Pabaigai norime atkreipti dėmesį, kad siūlomas sankcijų apskaičiavimo modelis yra ydingas, ir dėl neproporcingų sankcijų gali paskatinti kai kurias įmones apriboti veiklą prekybos žemės ūkio ir maisto produktais ar iš viso jos atsisakyti, kas apskritai sutrukdytų pasiekti šio teisinio reguliavimo tikslus.

Manome, kad aukščiau pasiūlytas baudų skaičiavimo principas išlaikytų teisinio reguliavimo vientisumą bei apibrėžtumą ir labiau atitiktų šių sankcijų konstitucinius teisingumo ir proporcingumo padarytam pažeidimui principus. Taigi prašome dar kartą įvertinti siūlomo modelio tinkamumą. Išdėstytą poziciją esame pasirengę aptarti raštu ir prašome mus įtraukti į tolimesnes diskusijas dėl siūlomo reguliavimo.

Pagarbiai

UAB „SANITEX“ vardu

L.e.p. direktorė
Renata Rūsytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Žemės ūkio ministerijai

I 2020-07-28 Nr. 20-5010(2)

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Finansų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo kartu su Žemės ūkio ministerijos raštu pakartotinai pateiktus derinti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad teikiamais įstatymų projektais nuo 2021 m. lapkričio 1 d. siūloma perkelti Direktyvos 2019/633/ES nuostatas, papildant šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą ir paskirti vykdymui užtikrinti dvi priežiūros institucijas – Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą ir viešąją įstaigą Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrą. Valstybės biudžeto lėšos bus reikalingos priežiūros institucijų veiklai, susijusiai su priimtų įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimu, užtikrinti. Numatomas VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros lėšų poreikis 2021 m. – 736 tūkst. Eur, 2022 m. – 566 tūkst. Eur ir 2023 m. – 566 tūkst. Eur. Konkurencijos tarybos skaičiavimais, tarybos vienkartinės sąnaudos sudarytų 6 tūkst. Eur, o metinės veiklos palaikymo sąnaudos – 34,1 tūkst. Eur. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos lėšų poreikis priskiriamoms vertinimo institucijoms vykdyti – 59,7 tūkst. Eur per metus.

Atkreipiamė dėmesį, kad Žemės ūkio ministerijai ir Konkurencijos tarybai maksimalūs valstybės biudžeto asignavimų limitai 2021–2023 m. pranešti Finansų ministerijos 2020 m. liepos 24 d. raštu Nr. (2.33-04)-6K-2004242, papildomų lėšų šiam tikslui neskirta, todėl priežiūros institucijų veikla turės būti finansuojama iš įgyvendinančioms institucijoms numatytų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

J. Pilibaitienė, tel. 8(5) 219 9340, el.p. jolanta.pilibaitiene@finmin.lt

FM

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
El. p.: zum@zum.lt
Evaldas.Pranckevicius@zum.lt

2020-08-03 Nr. (11.2E-36) 6V-
Į 2020-07-28 raštą

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktus derinti teisės aktų projektus: Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais įstatymo; Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo (toliau – NPPD įstatymo projektas); Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 93 ir 94 straipsniais įstatymo (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas); Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Atsiskaitymo įstatymo projektas); Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – ANK įstatymo projektas).

(2) Konkurencijos taryba pagal kompetenciją naujų pastabų dėl MPĮNVD, Atsiskaitymo įstatymo ir ANK įstatymų projektų neturi. Konkurencijos tarybos pastabos dėl NPPD įstatymo projekto Žemės ūkio ministerijai buvo pateiktos 2020 m. balandžio 21 d. raštu (11.2E-36)6V-492 ir iki šiol lieka aktualios.

Jei Jums kiltų su šiuo raštu susijusių klausimų, prašome kreiptis apačioje nurodytais kontaktais.

Pirmininko pavaduotojas

Elonas Šatas

Evelina Uogintaitė, tel. (8 5) 261 0060, el. p. Evelina.Uogintaite@kt.gov.lt
Eglė Bajorinė, tel. (8 5) 260 9017, el. p. Egle.Bajorine@kt.gov.lt

LR Žemės ūkio ministerija

2020.04.23 Nr.25

Dėl 2020-04-07 Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) ŽŪM paskelbtų 4 (keturių) įstatymų projektų ir jų lydinčiųjų dokumentų projektų

Kadangi įstatymai skirti Europos Parlamento ir Tarybos 2019-04-17 direktyvos (ES) 2019/633/ES įgyvendinimui, tai manome, kad būtų labai naudinga tuo pačiu papildyti įstatymus sprendžiant mažai apibrėžtus praktinius maisto produktų tiekimo klausimus.

Problema tiekime kyla tokia, kad nors sutartyse yra privaloma nurodyti produktų kainas, jų savybes, tiekimo grafikus ir kiekius, praktikoje susiduriama su problema būtent nurodant kiekius. Iš esmės kiekių klausimas apibrėžiamas taip, kad realiai juos įmonės sužino tik prieš 10-24 val. Ir kiekio diapazonas gali skirtis labai ženkliai kiekvieną dieną, o ypač didelė problema akcijų metu. Kiekis turi būti pateiktas toks, kad netrūktų lentynoje, kitaip gaunamos baudos. Šiuo atveju tas sutartinis kiekio reikalavimas tiek išplaukęs, kad tiekėjas visada turi rizikuoti, laikyti rezerve darbuotojus, žaliavas ir tai kenkia gamybos efektyvumui, didina produkcijos savikainas, kas lemia ir didesnes kainas lentynose.

Yra ir pavienių geros praktikos pavyzdžių kai tiekimo kiekius įmonės sužino prieš 2-3 dienas, akcijas prieš savaitę ir tai rodo, kad ir tokiu atveju viskas gali veikti puikiai ir gyventojai gali būti aprūpinami produktais ne tik laiku, bet ir konkurencingesnėmis kainomis ir be baudų tiekėjams. Todėl siūlome įstatyme/uose numatyti racionalius tiekimo terminus tiekimo grandinės dalyviams, žinoma neeliminuoiant galimybės užsakovui prašyti pateikti ypatingai greitai, bet tokiu atveju neturi būti taikomos baudos už per mažus kiekius ar pavėlavimus.

Siūlome taip:

Sutartyse ar jų prieduose sutarties sudarymo metu nenurodžius detalaus kiekinio tiekimo grafiko, užsakymai greitai gendantiems maisto produktams turi būti pateikiami:

a) jei tai reguliarus užsakymas (paskaičiuojamas kaip 3 prieš tai einančių kalendorinių savaitžių aritmetinis vidurkis, eliminuojant akcijas ir šventinius periodus) - turi būti pateiktas ne vėliau kaip 2 d.d. iki užsakymo įvykdymo datos.

b) jei tai smarkiai pardavimus skatinantis veiksmas (daugiau nei 30 proc. nuo reguliarių užsakymų) užsakymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip 5 d. d. iki užsakymo įvykdymo datos

c) jei pateiktame užsakyme nurodomas trumpesnis įvykdymo terminas už numatytą a) ar b) punktuose, pirkėjas negali taikyti sutartyse numatytų sankcijų ar baudų jei užsakymas įvykdomas nepilnai ar pavėluotai.

Pagal turinį papildymas atrodo labiausiai tinkamas Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymui, tačiau galutinį sprendimą prašome priimti ŽŪM.

Direktorius

Egidijus Mackevičius

2020-08-14

Nr. 7-63

Nr.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kanclerei Linai Zinkevičienei

Lina.Zinkeviciene@zum.lt

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Programinio, projektinio valdymo ir ekonominės analizės skyriaus vedėjui Evaldui Pranckevičiui

Evaldas.Pranckevicius@zum.lt

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento direktoriui Tomui Urban

Tomas.Urban@eimin.lt

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento Verslo politikos skyriaus vedėjai Ievai Žaunierienei

Ieva.Zaunieriene@eimin.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui Algirdui Stončaičiui

LRVkanceliarija@lr.lt

Dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama Direktyva 2019/633/ES.

1. Lietuvos prekybos įmonių asociacija (toliau - „Asociacija“) susipažino ir pakartotinai teikia pastabas dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama direktyva (ES) 2019/633/ES dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje („Direktyva“).

I. DĖL MPĮNVDĮ PAKEITIMO PROJEKTO

I.1. Siūlymas mažmeninės prekybos įmonėms už MPĮNVDĮ ir NPPDĮ pažeidimus netaikyti baudos „lubų“ prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui

2. MPĮNVDĮ pakeitimo projekto rengėjų siūlymas vieno milijono eurų baudos „lubas“ už NPPDĮ pažeidimus taikyti visiems pirkėjams, išskyrus mažmeninės prekybos įmones prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, yra ne kartą konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta formali visų asmenų lygybė, šio straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmenų nediskriminavimo ir privilegijų neteikimo principas; konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reikalauja, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai;

www.lpia.lt

Lietuvos prekybos įmonių asociacija
J. Jasinskio g. 10,
LT-01112, Vilnius
El. paštas: info@lpia.lt

Įmonės kodas: 124081271
PVM mokėtojo kodas: LT100006403319
A/s LT42 7044 0600 0540 8062
AB SEB bankas, banko kodas 70440

konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas¹. Vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teisinės aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai².

3. Direktyva nenumato tokių žemės ūkio produkcijos pirkėjo požymių, kurie yra įtvirtinti MPĮNVDI 2 straipsnio 1 dalyje, o tik numato pardavėjų ir pirkėjų pajamų intervalus, kuriems esant taikoma Direktyva. Taigi, visus į tą patį pajamų intervalą patenkančius pirkėjus (tiek mažmeninės prekybos įmones, tiek kitus pirkėjus) Direktyva traktuoja vienodai³. Teigtina, kad Direktyvos reglamentuojamų teisinių santykių kontekste tarp didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių ir kitų pirkėjų (pavyzdžiui, stambių didmeninės prekybos įmonių) nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad nevienodas traktavimas – baudos „lubų“ taikymas vieniems ir netaikymas kitiems – būtų objektyviai pateisinamas.
4. Be to, Asociacijai nesuprantama, kokių pagrindų **MPĮNVDI pakeitimo projekto rengėjai laiko mažmeninės prekybos įmonių padarytus NPPDI pažeidimus pavojingesniais už kitų pirkėjų padarytus identiškus NPPDI pažeidimus**.
5. Taip pat, paminėtina, kad priėmus MPĮNVDI projektu siūlomą reguliavimą viršutinė sankcijos riba už MPĮNVDI pažeidimus augtų iki kelių ar net keliolikos milijonų EUR, t.y. atsakomybė už MPĮNVDI pažeidimus didinama 50-100 kartų (!). Todėl kyla abejonų ar toks drastiškas sankcijų didinimas yra proporcinga priemonė.
6. Aiškindamas Konstitucijoje įtvirtintą teisinės valstybės principą Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad šis principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, *inter alia*: <...> jeigu šios teisinės priemonės yra susijusios su sankcijomis už teisės pažeidimą, tai minėtos sankcijos turi būti proporcingos padarytam teisės pažeidimui; teisiškai reguliuojant visuomeninius santykius privalu paisyti prigimtinio teisingumo reikalavimų, apimančių *inter alia* būtinumą užtikrinti asmenų lygybę įstatymui, teismui ir valstybės institucijoms ar pareigūnams⁴. Konstituciniai teisingumo ir teisinės valstybės principai neleidžia nustatyti už teisės pažeidimus tokių nuobaudų, taip pat ir tokio dydžio baudų, kurios būtų akivaizdžiai neproporcingos (neadekvačios) teisės pažeidimui bei siekiamam tikslui⁵. Įstatymuose nustatomos baudos už įstatymų pažeidimus turi būti tokio dydžio, koks yra būtinas siekiant teisėto ir visuotinai svarbaus tikslo – užtikrinti įstatymų laikymąsi, nustatytų pareigų vykdymą⁶.
7. Ekonominė sankcija už MPĮNVDI pažeidimus, galinti siekti 1 procentą nuo pardavimo pajamų praėjusiais finansiniais metais, nenustatant „lubų“, yra akivaizdžiai neproporcinga pažeidimui bei siekiamam tikslui. Todėl, tikėtina, tokias sankcijas nustatantis reguliavimas prieštarauja aukščiau cituotai Konstitucinio Teismo jurisprudencijai.
8. Atkreiptinas dėmesys, kad kiti įstatymai, nustatantys procentu nuo pajamų skaičiuojamas baudas, įtvirtina bauda „lubas“. Pavyzdžiui, Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymas ir Reklamos įstatymas numato, kad procentine bauda negali viršyti 100 000 eurų, o už pakartotinį pažeidimą – 200 000 eurų. Be to, pažymėtina, kad derinimo pažymoje, argumentuojant,

¹ Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. vasario 27 d. nutarimai.

² Konstitucinio Teismo 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas, 2010 m. birželio 29 d., 2012 m. vasario 6 d. nutarimai.

³ Direktyvos preambulės 14 dalyje nurodoma, kad: „Tinkamo santykinės derybinės galios suderinimo kriterijaus apytikrė išraiška yra skirtingų veiklos vykdytojų metinė apyvarta“.

⁴ Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas

⁵ Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2001 m. spalio 2 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai

⁶ Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d. nutarimas

remiamasi šiuose įstatymuose šiuo metu galiojančiais sankcijų modeliais. Todėl, manytume, kad įstatymų projektų rengėjai turėtų išlikti nuoseklūs ir numatyti baudų „lubas“, kaip šiuo metu tai padaryta panašaus modelio sankcijų reguliavime.

9. Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus, **Asociacija siūlo pakeisti MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalį, ją išdėstant analogiškai NPPDĮ projekto 22 straipsnio 3 daliai, t.y. įtvirtinant maksimalią sankcijos ribą - vieną milijoną eurų.**

I.2. Dėl pakartotinio įtakos baudos dydžiui

10. **MPĮNVDĮ 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte** siūloma numatyti, kad, nustatčius sunkinančią aplinkybę – mažmeninės prekybos įmonė per metus nuo šiam įstatyme nustatytos baudos paskyrimo pakartotinai padaro pažeidimą – bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų. Palyginimui, NPPDĮ projekto 22 straipsnio 4 dalies 3 punkte tokios nuostatos nėra.
11. Kadangi nėra jokio objektyvaus pagrindo nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį mažmeninės prekybos įmonės už pakartotinius NPPDĮ pažeidimus turėtų būti baudžiamos griežčiau nei kiti pirkėjai (kaip nurodyta šio rašto I.1. dalyje, priešingas traktavimas prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui), taip pat siekiant teisėkūros sistemiškumo, **siūlytina MPĮNVDĮ 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte išbraukti sakinį „Nustatčius sunkinančią aplinkybę – mažmeninės prekybos įmonė per metus nuo šiam įstatyme nustatytos baudos paskyrimo pakartotinai padaro pažeidimą – bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų.“**

I.3. Dėl pardavimo pajamų, nuo kurių skaičiuojama bauda

12. Mažmeninės prekybos įmonių, prekiaujančių maisto produktais nespecializuotose parduotuvėse, pajamas sudaro tiek maisto produktų, tiek ne maisto produktų (tabako gaminių, drabužių ir pan.), tiek įvairių paslaugų (loterijos bilietai, dovanų kuponų ir pan.) pardavimai. Kadangi tiek MPĮNVDĮ, tiek NPPDĮ taikomas tik santykiuose su maisto produktų pardavėjais, nėra aišku kuo pagrįstas siūlymas baudos dydį skaičiuoti nuo kitų, nei žemės ūkio ir maisto produktų, pardavimo pajamų.
13. Projekto rengėjų argumentas, kad, tariamai, „*skaičiuojant nuo pajamų, gautų už parduotus žemės ūkio ir maisto produktus, pirkėjams reikėtų vesti dvigubą buhalterinę apskaitą. Tokiu atveju pirkėjams reikėtų skirti nemažai lėšų pertvarkyti esamas kompiuterines buhalterinės apskaitos programas, be to, labai išaugtų administracinė našta dėl dvigubos apskaitos tvarkymo.*“ neatitinka tikrovės:
14. **Pirma**, visų mažmeninės prekybos įmonių, patenkančių tiek į MPĮNVDĮ, tiek į NPPDĮ reguliavimo sritį, buhalterinės apskaitos sistemos yra kompiuterizuotos, kas sudaro galimybę greitai ir nesudėtingai sugeneruoti ataskaitas apie konkrečios prekių kategorijos pardavimo pajamas, taigi jokios „dvigubos apskaitos“ vesti nereikia.
15. **Antra**, procentinio dydžio baudos skaičiavimas ne nuo visų subjekto pajamų, o nuo jų dalies, susijusios su pažeidimu, kaip jau minėta, yra žinomas ir pasiteisinęs praktikoje. Daug metų galiojantis Konkurencijos įstatymas numato, kad baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimų vertę⁷, o Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo („Baudų už konkurencijos įstatymo pažeidimus aprašas“), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64, 5 punktas eksplisitiškai nurodo, kad: „*Pardavimų vertė paprastai nustatoma pagal paskutinių vienerių ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkinių metų pardavimų pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų*“.

⁷ Konkurencijos įstatymas 37 straipsnio 1 dalies 5 punktas

16. Abejotinas MPĮNVDĮ projekto rengėjų argumentas, kad priežiūros institucijai gali būti sudėtinga nustatyti subjekto pajamas, gautas už parduotus žemės ūkio ir maisto produktus:
 17. **Pirma**, negalima teikti prioriteto tikslui palengvinti priežiūros institucijai įstatymo kontrolę, pažeidžiant konstitucinį sankcijos proporcingumo padarytam pažeidimui principą.
 18. **Antra**, Konkurencijos taryba, vadovaudamasi galiojančio MPĮNVDĮ 9 straipsnio 1 dalimi, turi teisę peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus (neatsižvelgdami į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose esančią informaciją kopijuoti, paimti dokumentus ir daiktus, kurie tiriant bylą turi įrodomosios reikšmės. Be to, MPĮNVDĮ pakeitimo projekte siūloma numatyti priežiūros institucijos teisę pažeidimų tyrimo metu be išankstinio įspėjimo į tikrinamos mažmeninės prekybos įmonės patalpas, teritoriją. Taip pat primintina, kad už Konkurencijos tarybos nurodymų pateikti informaciją vykdymą ne laiku mažmeninės prekybos įmonėms, skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nurodymų nevykdymo dieną⁸. Taigi, Konkurencijos taryba turi pakankamai galimybių ir įrankių nustatyti mažmeninės prekybos įmonių pajamas gautas iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo.
 19. **Trečia**, Vyriausybės tvirtinamame Baudų už MPĮNVDĮ pažeidimus skyrimo tvarkos apraše galėtų būti įtvirtinta nuostata, analogiška įtvirtintai Baudų už konkurencijos įstatymo pažeidimus aprašo 6 punkte: „*Ūkio subjekto pardavimų vertė nustatoma remiantis Konkurencijos tarybos apie šį ūkio subjektą turima informacija. Jeigu ūkio subjekto pateiktos informacijos nepakanka arba Konkurencijos taryba turi pagrįstų įtarimų, kad ūkio subjekto pateikta informacija nepatikima, ūkio subjekto pardavimų vertė gali būti nustatoma remiantis kita objektyvia informacija, jeigu pagal ją gali būti apskaičiuota ūkio subjekto pardavimų vertė. Jeigu informacijos ūkio subjekto pardavimų vertei nustatyti nepakanka arba ši informacija nepatikima, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniuosius ūkiniais metais gautas bendrąsias pajamas.*“
 20. Aukščiau išdėstytų argumentų pagrindu Asociacija **siūlo MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalyje numatyti, kad už MPĮNVDĮ ir NPPDĮ pažeidimus mažmeninės prekybos įmonėms skiriama bauda iki 1 procento jų metinių pardavimo pajamų, gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo praėjusiais finansiniais metais.**
- I.4. Dėl mažmeninės prekybos įmonių atsakomybės už 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus**
21. MPĮNVDĮ 3 straipsnio 3 dalyje siūloma numatyti, kad jeigu mažmeninės prekybos įmonė pažeidžia NPPDĮ nuostatas, ji atsako MPĮNVDĮ nustatyta tvarka. Tačiau atsakomybė už NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus numatyta ANK. Taigi, jeigu mažmeninės prekybos įmonė pažeidžia NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalį, jos atsakingas darbuotojas (-ai) atsakys pagal ANK, o ne pagal MPĮNVDĮ. Todėl **siūlytina MPĮNVDĮ 3 straipsnio 3 dalį papildyti blanketine norma, nukreipiančia į ANK.**

II. DĖL NPPDĮ PROJEKTO

II.1. Dėl sąvokos „Pardavimo pajamos“

22. NPPDĮ projekto 2 straipsnio 5 dalyje sąvokos „Pardavimo pajamos“ apibrėžtį nepagrįstai siūloma papildyti žodžiais „įmonių grupės, jų darinių“. Šie žodžiai yra pertekliniai, atsižvelgiant į NPPDĮ projekto 3 straipsnio nuostatas apie tiekėjų ir pirkėjų pardavimo pajamų apskaičiavimą. Siekiant MPĮNVDĮ ir NPPDĮ sąvokos „Pardavimo pajamos“ apibrėžties suderinimo, **siūlytina NPPDĮ projekto 2 straipsnio 5 dalyje sąvoką „Pardavimo pajamos“ įtvirtinti tokia, kokia yra numatyta MPĮNVDĮ pakeitimo projekte.**

⁸ MPĮNVDĮ 12 straipsnio 3 dalis
www.lpia.lt

II.2. Dėl sąvokos „Žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartis“

23. NPPDĮ projekto 2 straipsnio 13 dalyje įtvirtinta sąvoka „Žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartis“ ta apimtimi, kuria numatyta, kad sudaroma rašytinė sutartis, prieštarauja Direktyvos preambulės 23 daliai. Joje nurodyta: „nors neturėtų būti nustatyta pareiga naudotis rašytinėmis sutartimis, rašytinių sutarčių naudojimas žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje gali padėti išvengti tam tikros nesąžiningos prekybos praktikos. Todėl, siekiant apsaugoti tiekėjus nuo tokios nesąžiningos praktikos, tiekėjai arba jų asociacijos turėtų turėti teisę prašyti rašytinio tiekimo sutarties sąlygų patvirtinimo, kai dėl tų sąlygų jau yra susitarta“. NPPDĮ 4 straipsnio 2 dalies 6 punkte siūloma numatyti, kad tokiais atvejais pirkėjo atsakymas raštu patvirtinti tiekimo sutarties sąlygas yra laikomas nesąžiningos prekybos praktika ir yra draudžiamas. Sąvokos apibrėžime palikus žodį „rašytinė“, pastarasis nesąžiningos praktikos draudimas netektų prasmės. Todėl **siūlytina NPPDĮ projekto 2 straipsnio 13 dalyje įtvirtintoje sąvokoje atsisakyti žodžio „rašytinė“**.

II.3. Dėl siūlymo nesąžiningos prekybos praktika laikyti pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą, nesilaikant AŽUPĮ nustatytų tipinių sąlygų

24. NPPDĮ projekto rengėjai siūlo išplėsti Direktyvoje numatytą nesąžiningos prekybos praktikos atvejų sąrašą ir 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyti, kad nesąžiningos prekybos praktika laikoma pirkimo–pardavimo sutarties sudarymas, nesilaikant AŽUPĮ nustatytų tipinių sąlygų. Toks siūlymas yra nepagrįstas dėl toliau dėstomų motyvų.
25. **Visų pirma**, aptariamose blanketinės normos įtvirtinimas NPPDĮ prieštarauja teisėkūros sistemiskumo principui, nes ydinga viename įstatyme nurodyti būtinumą laikytis kito įstatymo. Kitaip tariant, nėra jokio tikslo NPPDĮ įtvirtinti pirkėjų prievolę laikytis AŽUPĮ nustatytų pirkimo–pardavimo sutarties tipinių sąlygų, nes tokia prievolė *per se* išplaukia iš AŽUPĮ egzistavimo.
26. **Antra**, NPPDĮ projekto rengėjai nepateikė jokių argumentų, kad AŽUPĮ nustatytų pirkimo–pardavimo sutarties tipinių sąlygų nesilaikymas yra nesąžininga prekybos praktika (nepateikta kitų ES valstybių įstatymų apžvalga, neatliktos studijos, analizė ir pan.). Todėl teigtina, kad NPPDĮ 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte apskritai nėra susijusi su Direktyvos perkėlimu.
27. **Trečia**, pareiga laikytis AŽUPĮ nustatytų pirkimo–pardavimo sutarties tipinių sąlygų suponuoja pareigą sudaryti rašytinę sutartį⁹. Tuo tarpu, kaip minėta, Direktyvoje aiškiai nurodyta, kad, ją perkeliant, neturėtų būti nustatyta pareiga naudotis rašytinėmis sutartimis.
28. **Ketvirta**, reikalavimas laikytis tipinių sutarties sąlygų, kai sutartys sudaromos su kitų ES valstybių tiekėjais, galimai prieštarautų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ("SESV") 34 straipsnio nuostatoms, kurios numato, kad tarp valstybių narių uždraudžiami kiekybiniai importo apribojimai ir visos lygiaverčio poveikio priemonės. Bendrąją lygiaverčio poveikio priemonių sąvoką suformulavo Europos Teisingumo Teismas *Dasson ville* byloje Nr. C-8/74 „visos valstybių narių įvestos prekybos taisyklės, galinčios tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai kliudyti vidaus prekybai Bendrijoje, laikytinos kiekybiniais apribojimams lygiaverčio poveikio priemonėmis
29. Aukščiau išdėstytų argumentų pagrindu **siūlome atsisakyti NPPDĮ 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto**.

II.4. Dėl greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąvokos išplėtimo

30. Asociacija toliau laikosi pozicijos, kad greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąvoka įtvirtinta Direktyvos 2 straipsnio 5 dalyje. Valstybės narės, perkeldamos Direktyvą, negali nacionaliniu teisės aktu pakeisti Direktyvoje įtvirtinto apibrėžimo. O būtent to siekiama NPPDĮ projekto 5 straipsnyje minimu tvarkos aprašu. **Pažymime, kad bet kuriuo atveju, greitai**

⁹ AŽUPĮ 3 straipsnis
www.lpia.lt

gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąvokos išplėtimas turi būti aiškiai motyvuotas ir notifikuotas Europos Komisijai. Atsižvelgiant į tai, siūlome atsisakyti NPPD įstatymo projekto 5 straipsnio.

II.5. Dėl atsiskaitymo terminų

31. **Asociacija toliau laikosi pozicijos, kad siūlymas nustatyti, jog Vyriausybė tvirtintų kitų, ne greitai gendančių, žemės ūkio ir maisto produktų sąrašą, nėra pakankamai pagrįstas.** Direktyvoje atsiskaitymas už ne greitai gendančius produktus per ilgesnį nei 30 dienų (bet ne ilgesnį kaip 60 dienų) terminą nėra laikomas nesąžininga prekybos praktika. Be to, Vyriausybės teisė nustatyti 30 dienų atsiskaitymo terminą produkcijai, kuri nepriskirtina prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, numatoma AŽUPĮ pakeitimo projekto 5 straipsnio 2 dalyje. Taigi, šios nuostatos įtvirtinimas dar ir NPPDĮ yra perteklinis.

II.6. Dėl pardavimo pajamų, nuo kurių skaičiuojama bauda

32. Pažymėtina, kad NPPDĮ taikomas ir pirkėjams, kurių bendrosiose pajamose pajamos iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo sudaro tik mažą dalį¹⁰. Todėl nėra jokios logikos baudą tokiems pirkėjams skaičiuoti nuo visų jų pajamų. Šio rašto I.3 dalyje išdėstytų argumentų pagrindu siūlome NPPDĮ 22 straipsnio 3 dalyje numatyti, kad „už šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2–9 punktuose ir 3 dalyje nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus pirkėjams skiriama bauda iki 1,0 procento nuo pardavimo pajamų, **gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo** per praėjusius finansinius metus, kuriais buvo padaryti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2–9 punktuose ir 3 dalyje nurodyti draudžiami veiksmai, bet ne didesnė kaip vienas milijonas eurų.

III. DĖL AŽUPĮ PAKEITIMO PROJEKTO

33. Žemės ūkio ar maisto produktai priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų požymiai nustatyti įstatyme, todėl žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties šalys savo susitarimu negali jų pakeisti. Todėl, Asociacijos nuomone, nėra prasmės AŽUPĮ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkta papildyti reikalavimu žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje nurodyti *produkto priskyrimą ar nepriskyrimą prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų.*
34. **Asociacija sveikina Žemės ūkio ministerijos lyderystę ir iniciatyvą atlikti rinkos dalyvių ir jų asociacijų apklausą** dėl žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo sutarčių tipinių sąlygų pakankamumo ar nepakankamumo. Tačiau, Asociacijos nuomone, siūlymas AŽUPĮ 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyti, kad: „*Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos parengia žemės ūkio produkcijos tiekimo pirkėjams tvarkos aprašą*“ **nėra aptariamasis Direktyvos objektas.** Šis siūlymas turėtų būti aptariamasis atskirai, jog būtų išvengta nepagrįstos skubos ir sąsajų su perkeliama Direktyva.
35. Be kita ko, norime priminti, kad Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja visų teisės aktų hierarchiją ir neleidžia poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykių, kurie turi būti reguliuojami tik įstatymu¹¹. Poįstatyminiu aktu gali būti tik detalizuotas, sukonkretintas įstatyme įtvirtintas teisinis reguliavimas, nustatyta jo įgyvendinimo tvarka, reglamentuoti procedūriniai aspektai (2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimas). Aukščiau nurodytuose Konstitucinio Teismo nutarimuose akcentuojamas konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja, kad įstatymų leidėjui kyla pareiga įstatyme nustatyti esminius ribojimus, susijusius su

¹⁰ Pavyzdžiui UAB „Kesko Senukai Lithuania“

¹¹ 2009 m. birželio 22 d., 2013 m. lapkričio 6 d., 2018 m. gegužės 24 d. nutarimai

www.lpia.lt

Lietuvos prekybos įmonių asociacija
J. Jasinskio g. 10,
LT-01112, Vilnius
El. paštas: info@lpia.lt

Įmonės kodas: 124081271
PVM mokėtojo kodas: LT100006403319
A/s LT42 7044 0600 0540 8062
AB SEB bankas, banko kodas 70440

parduodamos žemės ūkio produkcijos kiekiais ir tiekimo terminais. Suteikimas teisės Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai reguliuoti žemės ūkio produkcijos tiekimo pirkėjams tvarką prieštarautų konstituciniam teisinės valstybės principui.

36. Be to, suteikimas teisės Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai reguliuoti žemės ūkio produkcijos tiekimo pirkėjams tvarką prieštarautų Konstitucijos 46 straipsnio nuostatai, kad Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva, ir šio straipsnio nuostatai, kad įstatymas saugo sąžiningos konkurencijos laisvę. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika, asmens ūkinės veiklos laisvė gali būti ribojama, kai yra būtina ginti vartotojų interesus, saugoti sąžiningą konkurenciją, kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, tačiau draudimai turi būti nustatyti įstatyme, jie turi būti pagrįsti, adekvatūs siekiamam tikslui, nediskriminaciniai, aiškiai suformuluoti¹².
37. Apibendrinant, esame pasirengę dialogui ir bendrų sprendimų paieškai dėl problemų kylančių produkcijos tiekimo srityje. Tikimės, kad šis klausimas bus pakankamai išsamiai ir atsakingai išnagrinėtas, siekiant išvengti nepagrįstų, skubotų apribojimų. Todėl dar kartą raginame netraukti aukščiau aptartos AŽUPĮ projekto nuostatos į Direktyvos perkėlimo paketą.

Pagarbiai

Komunikacijos ir projektų vadovė

Paulina Širvinskaitė

¹² Žr., pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo 2002 m. balandžio 9 d. nutarimą.
www.lpia.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2020-08-12
I 2020-07-28

Nr. 28.6-41 E
Nr. 20-5007(2)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 9³ IR 9⁴ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 179 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija gavo ir išnagrinėjo Jūsų 2020 m. liepos 28 d. raštu Nr. 20-5007(2) pateiktus derinti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo (toliau – NPPDĮ projektas), Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais įstatymo (toliau – MPĮNVDĮ projektas), Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – AUŽŪPI projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – ANK projektas) projektus (toliau – Projektai) ir pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus.

NPPDĮ projekto 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta sąvoka „pardavimo pajamos“ – nurodoma, kad tai yra ekonominės naudos padidėjimas iš įprastinės veiklos vykdymo per praėjusius finansinius metus dėl žemės ūkio ir maisto produktų ar kitų prekių pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo, dėl kurių padidėja įmonės, įmonių grupės, jų darinių ar ūkio turtas arba sumažėja išipareigojimų ir dėl to padidėja įmonės, įmonių grupės, jų darinių ar ūkio nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus įmonės, įmonių grupės, jų darinių savininkų ar ūkininko ir jo partnerių arba gyventojų įnašus. Toliau nurodoma, kad į pardavimo pajamas neįskaičiuojamos grąžintinos sumos, pridėtinės vertės mokestis, akcizų ir muitų mokesčiai. NPPDĮ 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad, nustatant metines apyvartas, nurodytas šio įstatymo 1 straipsnyje, tiekėjų ir pirkėjų pardavimo pajamos per praėjusius finansinius metus apskaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymą, visų pirma pagal jo 2, 3 ir 4 straipsnių nuostatas, įskaitant sąvokų „savarankiškos įmonės“, „partnerinės įmonės“ ir „susijusios įmonės“ apibrėžtis ir kitus su pajamomis susijusius klausimus. Pardavimo pajamų sąvokos turinys NPPDĮ projekte apibrėžtas ir NPPDĮ 2 straipsnio 5 dalyje, ir NPPDĮ 3 straipsnio 2 dalyje, kuri teikia nuorodą į Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymą, todėl siūlytina įvertinti, ar toks pardavimo pajamų sąvokos teisinis reguliavimas NPPDĮ projekte, kai ta pati sąvoka apibrėžiama skirtinguose įstatymo straipsniuose, taip pat kai, siekiant išsiaiškinti sąvokos turinį, teikiamos nuorodos dar ir į kitus teisės aktus, subjektams bus pakankamai aiškus ir suprantamas.

NPPDĮ projekto 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinamas naujas nesąžiningos prekybos praktikos draudimas. Nustatoma teisinė atsakomybė už tai, kad pirkėjas, sudarydamas su tiekėju pirkimo–pardavimo sutartį, nesilaikė Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nustatytų sutarties tipinių sąlygų. Atkreipiame dėmesį, kad ES direktyvos yra privalomos kiekvienai valstybei narei, kuriai jos skirtos, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, paliekant nacionalinėms valdžios institucijoms pasirinkti direktyvos įgyvendinimo būdus ir formą. Direktyvos 9 straipsnyje nurodyta, kad, siekdamos užtikrinti didesnę apsaugą, valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes kovos su nesąžiningos prekybos praktika taisyklės nei nustatytosios šioje direktyvoje, jei tokios nacionalinės taisyklės yra suderinamos su vidaus rinkos veikimo taisyklėmis. Atsižvelgiant į tai, verslo sąlygos gali būti griežtinamos tik įvertinus tokių taisyklių poveikį, t. y. jei toks griežtinimas turėtų teigiamą poveikį direktyva siekiamam rezultatui. Aiškinamajame rašte ir poveikio vertinimo pažymoje nėra paaiškintas ir pagrįstas šio naujo draudimo ir griežtinimo tikslingumas.

Siūlytina atsisakyti perteklinių NPPDĮ projekto 14 straipsnio 1 dalies nuostatų, nes mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimas yra analogiškai reglamentuojamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁹ straipsnyje. Šio straipsnio 2 dalyje taip pat nurodyta, kad *teisės aktų reikalavimų pažeidimai, kurie laikomi mažareikšmiais* konkrečiose ūkio subjektų veiklos srityse, *ar tokių pažeidimų kriterijai nurodomi priežiūrą atliekančio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens, kolegialios priežiūrą atliekančio subjekto institucijos arba aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimamuose norminiuose teisės aktuose*. Todėl siūlytina įvertinti galimybę mažareikšmiškumo kriterijus nurodyti priežiūros institucijos teisės akte.

Minėtina, kad AUŽŪPI projekto 9 straipsnyje keičiamoje 13 straipsnio 1 dalyje pardavėjams nustatoma teisė kreiptis į teismą ar neteisminę ginčių nagrinėjimo instituciją dėl žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų ir (arba) komercinės praktikos, susijusios su mokėjimais. To paties straipsnio 2 dalyje pardavėjams nustatoma teisė dėl jų atžvilgiu taikomos nesąžiningos komercinės praktikos, susijusios su už iš jų pirktos žemės ūkio produkcijos atsiskaitymo pažeidimais, kreiptis į VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrą. Siekiant aiškumo AUŽŪPI projekte turėtų būti nuosekliai išdėstoma, kokiais atvejais į kurią instituciją subjektai pirmiausia turi teisę kreiptis. Jeigu projekto rengėjas 13 straipsnio 1 dalimi siekė suteikti pardavėjams teisę apskusti priežiūros institucijos sprendimus teismui, tai nuosekliai pirmiausia nurodoma subjekto procedūrinė teisė kreiptis į priežiūros instituciją ir tik tada – į teismą, subjektui įgyvendinant priežiūros institucijos sprendimų apskundimo teisę. Taigi logiška, kad AUŽŪPI projekto 13 straipsnio 1 dalyje numatyta apskundimo teismui tvarka įstatymo projekte būtų dėstoma nuosekliai po 13 straipsnio 2 dalyje numatytos teisės kreiptis į VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrą ar Konkurencijos tarybą.

Be to, AUŽŪPI projekto 13 straipsnio pakeitimo 1 ir 2 dalis, reglamentuojančias ginčų sprendimą, siūlytina dėstyti kitame (pvz., aštuntajame) skirsnyje, kuriame reglamentuojama atsakomybė už įstatymo pažeidimus.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Jekaterina Rojaka

2020-10-07

Nr. 7-71

Nr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui Algirdui Stončaičiui

LRVkanceliarija@lr.lt

Dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama Direktyva 2019/633/ES

1. Lietuvos prekybos įmonių asociacija („Asociacija“) **pakartotinai teikia pastabas** dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama direktyva (ES) 2019/633/ES dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje („Direktyva“), į kurias tarpinstitucinė darbo grupė neatsižvelgė, bei dėsto jas pagrindžiančius argumentus.

I. MPĮNVDĮ¹ projekto nuostatos, įtvirtinančios didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių griežtesnę (lyginant su kitais pirkėjais) atsakomybę, prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai ir Direktyvai

Dėl prieštaravimo konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui

2. MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalis, ta apimtimi, kuria siūloma nustatyti, kad didelę rinkos galią turinčiai mažmeninės prekybos įmonei (toliau – „mažmeninės prekybos įmonė“) atlikus bet kurį NPPDĮ² draudžiamą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą, jai skiriama bauda iki 1 procento jos metinių pardavimo pajamų, netaikant vieno milijono eurų „lubų“, kai tuo tarpu, visiems kitiems pirkėjams, nors ir turintiems analogiškas pajamas, padarius analogiško pavojingumo NPPDĮ pažeidimą, jų maksimali atsakomybė ribojama ne tik 1 procento jų metinių pardavimo pajamų suma, tačiau ir vieno milijono eurų suma, **galimai prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams bei jų turinį atitinkamai atskleidžiančiai Konstitucinio Teismo jurisprudencijai.**
3. MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalis, ta apimtimi, kuria siūloma nustatyti, kad mažmeninės prekybos įmonei pažeidus NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalį, pačiai įmonei skiriama bauda iki 1 procento jos metinių pardavimo pajamų praėjusiais finansiniais metais, be to, papildomai, jos vadovas ar kitas atsakingas asmuo būtų traukiamas administracinėn atsakomybėn pagal ANK³ 179 straipsnį, kai tuo tarpu visiems kitiems pirkėjams padarius analogiško pavojingumo NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalies pažeidimą, vadovaujantis NPPDĮ projekto 22 straipsnio 2 dalimi, pastarųjų vadovai tik traukiami administracinėn atsakomybėn pagal ANK 179 straipsnį, netaikant pačiam juridiniam

¹ Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 91, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 93, 94 straipsniais ir priedu įstatymo projektas 20-5015(3)

² Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas 20-5016(3)

³ Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas 20-5010(3)

asmeniui baudos iki 1 procento jo metinių pardavimo pajamų, **galimai prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams bei jų turinį atitinkamai atskleidžiančiai Konstitucinio Teismo jurisprudencijai.**

4. MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 2 dalies 3 punktas, ta apimtimi, kuria siūloma nustatyti, kad mažmeninės prekybos įmonei atlikus tą patį NPPDĮ draudžiamą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą pakartotinai per metus nuo baudos paskyrimo, jai bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų, kai tuo tarpu, visiems kitiems pirkėjams atlikus tą patį NPPDĮ draudžiamą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą pakartotinai per metus nuo baudos paskyrimo, jiems bazinis baudos dydis didinamas 50 procentų, **galimai prieštarauja Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams bei jų turinį atitinkamai atskleidžiančiai Konstitucinio Teismo jurisprudencijai.**
5. Tokių išvadų priėjo Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Viešosios teisės katedros profesorius dr. Egidijus Šileikis, konstitucinės teisės ekspertas. Profesoriaus mokslinė nuomonė pridedama.
6. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, yra ne kartą konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta formali visų asmenų lygybė, šio straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmenų nediskriminavimo ir privilegijų neteikimo principas; konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reikalauja, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai; konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas⁴. Vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai⁵.
7. MPĮNVDĮ reguliavimo sričiai priskiriami ūkio subjektai nuo kitų žemės ūkio produkcijos pirkėjų, turinčių analogišką pajamą, skiriasi tik tuo, kad Lietuvos Respublikoje valdo bent 20 ne mažesnio kaip 400 m² prekybos ploto nespecializuotų parduotuvių, kuriose vyrauja maisto prekės, gėrimai ir tabako gaminiai⁶. Taigi, tarp mažmeninės prekybos įmonių ir kitų pirkėjų (stambių didmeninės prekybos įmonių, perdirbėjų) nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad diskriminacinių atsakomybės nuostatų įtvirtinimas būtų objektyviai pateisinamas.

Dėl prieštaravimo Direktyvai

8. Direktyvoje nurodyta, kad tinkamo santykinės derybinės galios suderinimo kriterijaus apytikrė išraiška yra skirtingų veiklos vykdytojų metinė apyvarta <...> Todėl šia direktyva nustatomos **apyvarta grindžiamos** veiklos vykdytojų kategorijos⁷, kuriomis remiantis ir suteikiama apsauga⁸.
9. Kitaip tariant, Direktyva nenumato tokių žemės ūkio produkcijos pirkėjo požymių, kurie yra įtvirtinti MPĮNVDĮ 2 straipsnio 1 dalyje, o tik numato pardavėjų ir pirkėjų pajamų intervalus, kuriems esant taikoma Direktyva. **Taigi, visus į tą patį pajamų intervalą patenkančius pirkėjus (tiek mažmeninės prekybos įmones, tiek kitus pirkėjus) Direktyva traktuoja vienodai.**
10. Taigi, teigtina kad Direktyvos reglamentuojamų teisių santykių kontekste tarp mažmeninės prekybos įmonių ir kitų pirkėjų (stambių didmeninės prekybos įmonių, perdirbėjų) nėra tokio

⁴ Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. vasario 27 d. nutarimai.

⁵ Konstitucinio Teismo 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas, 2010 m. birželio 29 d., 2012 m. vasario 6 d. nutarimai.

⁶ MPĮNVDĮ 2 straipsnio 1 dalis.

⁷ Šios kategorijos išvardintos Direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje

⁸ Direktyvos preambulės 14 punktas

po būdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad diskriminacinių atsakomybės nuostatų įtvirtinimas būtų objektyviai pateisinamas.

11. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registrai⁹ pateiktų finansinių ataskaitų duomenimis mažiausiai 3 didmeninės prekybos įmonių pajamos 2019 m. viršijo 100 mln. Eur¹⁰, o didžiausios iš jų pajamos buvo 542 mln. Eur, taigi buvo didesnės už 3 iš 5 mažmeninės prekybos įmonių pajamas¹¹. Viešojo registro duomenimis¹² mažiausiai 12-os žemės ūkio produkcijos gamintojų pajamos 2019 m. viršijo 100 mln. Eur, iš jų 2 gamintojų pajamos yra artimos vienos didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės pajamoms.
12. Priėmus siūlomą MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalies redakciją, susidarytų teisiškai paradoksali situacija: stambiausios didmeninės prekybos įmonės maksimali bauda už NPPDĮ pažeidimus būtų ribojama 1 mln. Eur (palyginus, 1 proc. nuo pajamų bauda sudarytų 5,42 mln. Eur), o 3 iš 5 mažesnes pajamas turinčioms mažmeninės prekybos įmonėms maksimali galima bauda **už identiškus NPPDĮ pažeidimus** sudarytų 5,27 mln. Eur, 4,69 mln. Eur ir 3,37 mln. Eur.
13. Darytina vienareikšmė išvada, kad mažmeninės prekybos įmonių atžvilgiu diskriminacinių atsakomybės nuostatų įtvirtinimas MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalyje ir MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte reiškia netinkamą Direktyvos perkėlimą.
14. Dėl šios priežasties **Asociacija kreipėsi į Europos Komisiją**, atkreipdama jos dėmesį į Direktyvos tikslams ir principams galimai prieštaraujančias MPĮNVDĮ projekto nuostatas¹³. Manytina, jog tikslinga sulaukti Europos Komisijos DG AGRI ekspertų nuomonės dėl šių diskutuotinių MPĮNVDĮ projekto nuostatų ir tik tuomet įstatymų projektų paketą toliau svarstyti Vyriausybėje bei teikti Seimui.

Asociacijos pasiūlymai pakeisti nepagrįstai diskriminuojančias MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalies ir MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatas

15. Akivaizdu, kad, atsižvelgiant į Lietuvos rinkos dydį bei vadovaujantis geraja naujausia teisėkūros praktika, kai įstatymuose, įtvirtinančiuose procentu nuo pajamų skaičiuojamas baudas, taip pat įtvirtinamos 100 000 – 200 000 Eurų baudos „lubos“¹⁴, darytina vienareikšmė išvada, kad 1 mln. Eur sumą viršiančios baudos už Direktyvą perkeliančių įstatymų pažeidimą prieštarautų Direktyvos 6 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtintam sankcijų proporcingumo principui. Tačiau, neabejotinai, pripažino ir NPPDĮ projekto rengėjai, numatydami atsakomybės ribojimą ne tik 1 procento pajamų suma, bet ir 1 mln. Eur suma. Be to, dėl aukščiau nurodytų argumentų MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 1 dalies ir MPĮNVDĮ projekto 12 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatos nepagrįstai diskriminuoja mažmeninės prekybos įmones, todėl yra keistinos. Todėl **Asociacija siūlo:**
- 15.1. **pakeisti MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalį, ją išdėstant analogiškai NPPDĮ projekto 22 straipsnio 3 daliai, t.y. įtvirtinant maksimalią sankcijos ribą - vieną milijoną eurų;**

⁹ <https://www.registrucentras.lt/jar/>

¹⁰ Ši pajamų riba reikšminga 1 mln. Eur „lubų“ taikymo tikslu

¹¹ 5 didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių pajamos 2019 m. buvo: 1 709 mln. Eur, 649 mln. Eur, 527 mln. Eur, 469 mln. Eur ir 337 mln. Eur

¹² <https://www.registrucentras.lt/jar/>

¹³ Šiuo metu Asociacija dar nėra gavusi Europos Komisijos vertinimo

¹⁴ Pavyzdžiui, Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymas, Reklamos įstatymas, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12, 22(2), 23, 23(3), 25, 27, 28, 29(3), 32, 33, 40 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 35(1) ir 35(2) straipsniais įstatymo projektas reg. Nr. 20-10601(2)

- 15.2. **MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalį papildyti išlyga, kad už NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų taikymą MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta atsakomybė nėra taikoma, o asmenys traukiami administracinėn atsakomybėn Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka;**
- 15.3. **MPĮNVDĮ 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatyti, kad nustačius sunkinančią aplinkybę – mažmeninės prekybos įmonė per metus nuo šio įstatymo nustatytos baudos paskyrimo pakartotinai padaro pažeidimą – bazinis baudos dydis didinamas iki 50 procentų.**

II. Dėl pardavimo pajamų, nuo kurių skaičiuojama bauda

16. Mažmeninės prekybos įmonių, prekiaujančių maisto produktais nespecializuotose parduotuvėse, pajamas sudaro tiek maisto produktų, tiek ne maisto produktų (tabako gaminių, drabužių ir pan.), tiek įvairių paslaugų (loterijos bilietų, dovanų kuponų ir pan.) pardavimai. Kadangi tiek MPĮNVDĮ, tiek NPPDĮ taikomas tik santykiuose su maisto produktų pardavėjais, siūlytina tiek pradinį baudos dydį, tiek jos maksimalų procentinį dydį skaičiuoti tik nuo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo pajamų.
17. Projektų rengėjų argumentas, kad, tariamai, „*skaičiuojant nuo pajamų, gautų už parduotus žemės ūkio ir maisto produktus, pirkėjams reikėtų vesti dvigubą buhalterinę apskaitą. Tokiu atveju pirkėjams reikėtų skirti nemažai lėšų pertvarkyti esamas kompiuterines buhalterinės apskaitos programas, be to, labai išaugtų administracinė našta dėl dvigubos apskaitos tvarkymo.*“ neatitinka tikrovės:
18. **Pirma**, visų mažmeninės prekybos įmonių, patenkančių tiek į MPĮNVDĮ, tiek į NPPDĮ reguliavimo sritį, buhalterinės apskaitos sistemos yra kompiuterizuotos, kas sudaro galimybę greitai ir nesudėtingai sugeneruoti ataskaitas apie konkrečios prekių kategorijos pardavimo pajamas, **taigi jokios „dvigubos apskaitos“ vesti nereikia.**
19. **Antra**, procentinio dydžio baudos skaičiavimas ne nuo visų subjekto pajamų, o nuo jų dalies, susijusios su pažeidimu, kaip jau minėta, yra žinomas ir pasiteisinęs praktikoje. Daug metų galiojantis Konkurencijos įstatymas numato, kad baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimų vertę¹⁵, o Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo („Baudų už konkurencijos įstatymo pažeidimus aprašas“), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64, 5 punktas eksplisitiškai nurodo, kad: „*Pardavimų vertė paprastai nustatoma pagal paskutinių vienerių ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkinių metų pardavimų pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų*“.
20. Abejotinas MPĮNVDĮ projekto rengėjų argumentas, kad priežiūros institucijai gali būti sudėtinga nustatyti subjekto pajamas, gautas už parduotus žemės ūkio ir maisto produktus:
21. **Pirma**, negalima teikti prioriteto tikslui palengvinti priežiūros institucijai įstatymo kontrolę, pažeidžiant konstitucinį sankcijos proporcingumo padarytam pažeidimui principą.
22. **Antra**, priežiūros institucija bet kuriuo atveju negalės vadovautis Juridinių asmenų registrų teikiamose finansinėse ataskaitose nurodytomis bendromis pajamomis, nes, vadovaujantis MPĮNVDĮ projektu keičiamo MPĮNVDĮ 2 straipsnio 5 dalimi NPPDĮ projekto 2 straipsnio 5 dalimi į pardavimo pajamas neįskaičiuojamos grąžintinos sumos, pridėtinės vertės mokestis, akcizų ir muitų

¹⁵ Konkurencijos įstatymas 37 straipsnio 1 dalies 5 punktas

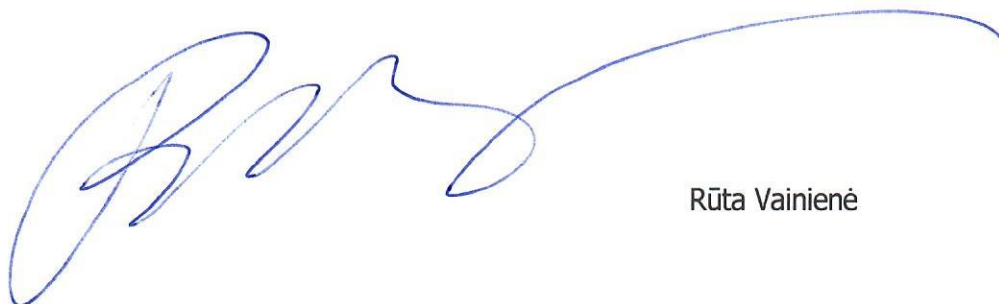
mokesčiai. Taigi, priežiūros institucija negalės apskaičiuoti pradinio baudos dydžio, negavusi iš įstatymą pažeidusio ūkio subjekto informacijos apie grąžintinas sumas, akcizus ir muitų mokesčius. Tuo pačiu priežiūros institucija galėtų gauti ūkio subjekto informaciją apie pajamas, gautas už parduotus žemės ūkio ir maisto produktus, ir tai nesukeltų priežiūros institucijai papildomų sunkumų.

23. **Trečia**, Vyriausybės tvirtinamame Baudų už MPĮNVDĮ pažeidimus skyrimo tvarkos apraše galėtų būti įtvirtinta nuostata, analogiška įtvirtintai Baudų už konkurencijos įstatymo pažeidimus aprašo 6 punkte: „*Ūkio subjekto pardavimų vertė nustatoma remiantis Konkurencijos tarybos apie šį ūkio subjektą turima informacija. Jeigu ūkio subjekto pateiktos informacijos nepakanka arba Konkurencijos taryba turi pagrįstų įtarimų, kad ūkio subjekto pateikta informacija nepatikima, ūkio subjekto pardavimų vertė gali būti nustatoma remiantis kita objektyvia informacija, jeigu pagal ją gali būti apskaičiuota ūkio subjekto pardavimų vertė. Jeigu informacijos ūkio subjekto pardavimų vertei nustatyti nepakanka arba ši informacija nepatikima, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniuosius ūkiniais metais gautas bendrąsias pajamas.*“
24. Aukščiau išdėstytų argumentų pagrindu Asociacija **siūlo MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 punkte numatyti, kad atitinkami procentiniai dydžiai skaičiuojami nuo pajamų, gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo praėjusiais finansiniais metais. Analogiškai keistinos ir NPPDĮ projekto 22 straipsnio 3 dalies ir 4 dalies 1 punkto nuostatos.**

PRIDEDAMA: Prof. dr. Egidijaus Šileikio mokslinė nuomonė.

Pagarbiai

Direktorė

Rūta Vainienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Žemės ūkio ministerijai

Nr.

Į 2020-10-19 Nr. 2D-3161 (16.15 E)

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija įvertino Žemės ūkio ministerijos derinti pateiktus Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo (toliau – NPPDĮ projektas), Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 91, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 93, 94 straipsniais ir priedu įstatymo, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus. Pagal savo kompetenciją teikiame šias pastabas:

- NPPDĮ projekto 6 straipsnyje numatyta, kad šio įstatymo laikymosi priežiūrą, taikytiną tiekėjams ir pirkėjams (išskyrus didelę rinkos galią turinčias mažmenines prekybos įmones) atlieka priežiūros institucija – viešoji įstaiga Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra (toliau – Agentūra). Atkreipiame dėmesį į tai, kad Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI), kurio nauja redakcija įsigaliojo š. m. lapkričio 1 d., 5 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad viešojo administravimo įgaliojimai (*atlikti funkcijas patenkančias į VAI 6 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas viešojo administravimo sritis*) viešosioms įstaigoms gali būti suteikiami esant dviem sąlygoms: 1) kai suteikiami įgaliojimai yra *tiesiogiai susiję* su viešosios įstaigos tikslais ir 2) kai *nėra kitų* veikiančių valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms tokius įgaliojimus būtų galima suteikti.

Atsižvelgdami į tai, kad analogiškas priežiūros funkcijas didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių atžvilgiu vykdys taip pat ir Konkurencijos taryba, siūlytume pakartotinai įvertinti ir pagrįsti siūlomo teisinio reguliavimo tikslingumą bei atitiktį anksčiau įvardytai VAI nuostatai.

- NPPDĮ projekto 7 straipsnio 1 dalies (*reglamentuojančios Agentūros funkcijas*) 3 punkte nurodyta, kad Agentūra taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytas administracines nuobaudas. Manome, kad sankcijų ir administracinių nuobaudų taikymas yra ne funkcija, o teisė, kuria Agentūra naudojasi atlikdama NPPDĮ projekto 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punkte numatytas funkcijas.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume NPPDĮ projekto 7 straipsnio 1 dalies 3 punktą perkelti į to paties straipsnio 2 dalį, kurioje yra reglamentuojamos Agentūros teisės.

- NPPDĮ projekto 7 straipsnio 2 dalies (*reglamentuojančios Agentūros teises*) 6 punkte nurodyta, kad viena iš Agentūros teisių – teikti tiekėjams ir pirkėjams konsultacijas dėl tinkamo šio įstatymo nuostatų taikymo. Manome, kad tiekėjų ir pirkėjų konsultavimas dėl NPPDĮ nuostatų tinkamo taikymo yra Agentūros, kaip šio įstatymo įgyvendinimo priežiūrą atliekančios institucijos, pareiga, o ne teisė.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume NPPDĮ projekto 7 straipsnio 2 dalies 6 punktą perkelti į Agentūros funkcijas reglamentuojančią NPPDĮ projekto 7 straipsnio 1 dalį.

Vidaus reikalų viceministrė

Beata Maliušicka- Stankevič

S. Šarkutė, tel. 271 8919, el. p. sandra.sarkute@vrm.lt

A. Vitkauskienė, tel. 271 8747, el. p. alvija.vitkauskiene@vrm.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Žemės ūkio ministerijai

2020-11-
I 2020-10-19

Nr. (18)-SD-
Nr. 2D-3161 (16.15 E)
Nr. 20-5016(3)

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija susipažino su Žemės ūkio ministerijos parengtu ir pateiktu derinti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektu (reg. TAIS Nr. 20-5016(3)), Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektu (reg. TAIS Nr. 20-5015(3)), Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (reg. TAIS Nr. 20-5012(3)) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 179 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (reg. TAIS Nr. 20-5010(3)) (toliau – Įstatymų projektai). Įstatymų projektams savivaldybės pastabų pagal kompetenciją neturi.

Direktorė

Roma Žakaitienė